Dosarul nr. 2-350/2024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

03 iulie 2024 mun. Hîncești,

Judecătoria Hîncești (sediul Central),
Instanța în componența:
Președintele ședinței, judecător - Valentina Suruceanu,
Grefier – Carolina Tintă,
În lipsa:
Reclamantului – Cucută Ruslan și reprezentantului acestuia, avocatul – Daniliuc Nicolae care prin cererea din 17 iunie 2024 care nu a fost semnată ograf au solicitat examinarea cauzei în lipsă,
Pîrîților:
Președintele Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, citați legal despre locul, data și ora examinării cauzei fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la f.d.91-94,

examinând în ***ședința de judecată publică în limba de stat*** pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cucută Ruslan prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și a cheltuielilor de asistență juridică.

A C O N S T A T A T:

La data de 20 iulie 2023, Cucută Ruslan a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 iulie 2023, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Ruslan Cucută împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord, Cucută Ruslan a contestat încheierea.

Prin încheierea Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2023, s-a dispus ridicarea de la examinare în ordine de recurs cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Cucută Ruslan împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată, cauza fiind expediată la Curtea Supremă de Justiție, pentru soluționarea strămutării într-o altă instanță de același grad.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20.12.2023, s-a dispus strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău, la Curtea de Apel Bălți, pentru judecarea recursului declarat de Ruslan Cucută împotriva încheierii din 24.07.2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul

Centru, prin care s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Ruslan Cucută împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 08.02.2024, a fost admis recursul declarat de avocatul Daniliuc Nicolae în interesele lui Cucută Ruslan. Casată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 24.07.2023 prin care s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată înaintată de Cucută Ruslan către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare în Judecătoria Chișinău, sediul central, în același complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 februarie 2024, s-a dispus transmiterea cererii de chemare în judecată depusă de Ruslan Cucută împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată, Curții de Apel Chișinău, pentru soluționarea posibilității strămutării acesteia într-o altă instanță judecătorească egală în grad.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2024, s-a dispus strămutarea spre examinare la Judecătoria Hîncești (sediul central) cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Cucută împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral cauzat prin infracțiune.

Conform fișei din 09.04.2024, cauza a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului Valentina Suruceanu.

Motivarea cererii de judecată.

La 15 noiembrie 2019, Cucută Ruslan, prin intermediul avocatului său – Nicolae Daniliuc, s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu o plângere penală, în care a solicitat de a dispune începerea urmăririi penale în privința lui Grigore Manoli de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 307 din Codul penal, pronunțarea cu bună știință a încheierii din 13 noiembrie 2019 vădit ilegală, contrară legii, și în temeiul art. 339 din Codul penal, uzurparea puterii judecătorești soldate cu urmări grave.

La 22 noiembrie 2019, reclamantul menționează că, a primit o scrisoare de la Procuratura Republicii Moldova, semnată de Iuri Lealin, prin care s-a refuzat în începerea urmăririi penale.

La 09 decembrie 2019, reclamantul prin intermediul avocatului său ales – Nicolae Daniliuc, a contestat acțiunile procuroruluiIuri Lealin cu o altă plângere adresată Procurorului General al Republicii Moldova în ordinea art. 299/1, art. 299/2 din Codul de procedură penală.

La 16 decembrie 2019, reclamantul a primit o scrisoare de la Procuratura Generală, semnată de Marcel Dimitraș.

La 19 decembrie 2019, a contestat la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana acțiunile procurorului Marcel Dimitraș în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 martie 2020, plângerea din 19 decembrie 2019 a fost respinsă ca neîntemeiată din motivul că argumentele privitor la

faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, art. 254, art. 274 din Codul de procedură penală, le consideră declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii.

La 19 mai 2020, Cucută Ruslan prin intermediul avocatului său ales, Nicolae Daniliuc, a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 martie 2020 în ordinea art. 437 – 451 din Codul de procedură penală.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020, cererea de recurs din 19 mai 2020 a fost respinsă ca inadmisibilă din motiv că încheierea din 13 martie 2020 nu poate fi atacată cu recurs, iar argumentele privitor la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, art. 254, art. 265, art. 274 din Codul de procedură penală, le consideră declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii, iar instanța de fond nu a încălcat în mod fagrant termenul de 10 zile de examinare a plângerii din 27 sepembrie 2021, stabilit în art. 313 din Codul de procedură penală. Instanța de recurs a mai constatat că toate acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală și procurori au fost efectuate în strictă corespundere cu normele de procedură penală.

În opinia reclamantului, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020 este în contradicție cu norme de drept internațional.

Și-a întemeiat reclamantul Cucută Ruslan prezenta acțiune în conformitate cu stipulările art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, art. 6, art. 13, art. 41 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, art. 1, art. 4, art. 7, art. 8, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 19, art. 2006 din Codul civil.

Solicită reclamantul Cucută Ruslan, a încasa în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău, Judecătoria Chișinău, în beneficiul său, suma de 50 000 euro cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

Prin referința din 24 mai 2023, formulată de Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Mitrofan Livia, s-a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Cucută Ruslan împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea plângerii penale, prejudiciului moral și material, venitului ratat și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată, reținând că în conformitate cu art. 19 alin. (1) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunsocut de lege, poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Potrivit art.1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglemetează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Conform art. 5 alin. (1) al Legii menționate, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral, se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare.

Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției prin urmare cererea respectivă a fost înaintată împotriva pârâtului necorespunzător.

La ședința de judecare a cauzei în fond, reclamantul Cucută Ruslan și reprezentantul acestuia, avocatul Daniliuc Nicolae nu au fost prezenți, însă printr-o cerere scrisă la 17 iunie 2024 care nu a fost semnată ograf au solicitat examinarea cauzei în lipsă în temeiul art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Judecătoria Chișinău a înaintat instanței concomitent cu depunerea referințelor, cereri de examinare a cauzei în lipsă, iar copârâții Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova și Curtea de Apel Chișinău – fiind legal citați, nu au intervenit cu careva cereri sau poziții scrise.

Prevalîndu-se de prevederile art. 205 – 206 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a admis cererile reclamantului și ale copîrîților privind examinarea cauzei în lipsă, a constatat lipsa nemotivată a copârâților Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova și Curtea de Apel Chișinău la ședința de examinare a cauzei și a dispus examinarea cauzei în lipsa părților.

Aprecierea instanței de judecată.

6. Studiind materialele cauzei, poziția participanților la proces, probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată conchide de a respinge acțiunea din considerentele ce urmează:

7. Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă: ”Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată”.

Conform art. 118 – 119 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă: ”Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.

Modalităţile de apărare a drepturilor, libertăţilor şi intereselorlegitime, sunt prevăzute la art. 6 fin Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligaţii, prin declararea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalităţi, prevăzute de lege.

Din materiale cauzei rezultă că 15 noiembrie 2019, Cucută Ruslan, prin intermediul avocatului său – Nicolae Daniliuc, s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu o plângere penală, în care a solicitat de a dispune începerea urmăririi penale în privința lui Grigore Manoli de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 307 din Codul penal, pronunțarea cu bună știință a încheierii din 13 noiembrie 2019 vădit ilegală, contrară legii, și în temeiul art. 339 din Codul penal, uzurparea puterii judecătorești soldate cu urmări grave /f.d.17-20/.

La 22 noiembrie 2019, Procuratura Republicii Moldova a expediat în adresa lui Cucută Ruslan o scrisoare semnată de Iuri Lealin, prin care s-a refuzat în începerea urmăririi penale /f.d.21/.

La 09 decembrie 2019, reclamantul prin intermediul avocatului său ales – Nicolae Daniliuc, a contestat acțiunile procurorului Iuri Lealin cu o altă plângere adresată Procurorului General al Republicii Moldova în ordinea art. 299/1, art. 299/2 din Codul de procedură penală /f.d.24/.

La 16 decembrie 2019, reclamantul a primit o scrisoare de la Procuratura Generală, semnată de Marcel Dimitraș prin care i s-a explicat că în rezultatul controlului s-a constatat că anterior Procuratura Generală a examinat la 15.11.2019 și i-a dat un răspuns explicativ iar careva temeiuri de a examina cazul în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală nu s-au conststat /f.d.25a/.

La 19 decembrie 2019, a contestat la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana acțiunile procurorului Marcel Dimitraș în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală/f.d.26-29/.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 martie 2020, plângerea din 19 decembrie 2019 a fost respinsă ca neîntemeiată din motivul că argumentele privitor la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, art. 254, art. 274 din Codul de procedură penală, le consideră declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii /f.d.22-23/.

La 19 mai 2020, Cucută Ruslan prin intermediul avocatului său ales, Nicolae Daniliuc, a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 martie 2020 în ordinea art. 437 – 451 din Codul de procedură penală /f.d.30-35/.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020, cererea de recurs din 19 mai 2020 a fost respinsă ca inadmisibilă din motiv că încheierea din 13 martie 2020 nu poate fi atacată cu recurs, iar argumentele privitor la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, art. 254, art. 265, art. 274 din Codul de procedură penală, le consideră declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii, iar instanța de fond nu a încălcat în mod fagrant termenul de 10 zile de examinare a plângerii din 27 sepembrie 2021, stabilit în art. 313 din Codul de procedură penală. Instanța de recurs a mai constatat că toate acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală și procurori au fost efectuate în strictă corespundere cu normele de procedură penală /f.d.39-40/.

Potrivit art. 8 al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanţelor juridice naţionale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale cei sînt recunoscute prin constituție sau lege.

În conformitate cu art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice nr. 1966 din 16 decembrie 1966, toţi oamenii sunt egali în faţa tribunalelor şi curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil şi public de către un tribunal competent, independent şi imparţial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil. Şedinţa de judecată poate fi declarată secretă în totalitate sau pentru o parte a desfăşurării ei, fie în interesul bunelor moravuri, al ordinii publice sau al securităţii naţionale într o societate democratică, fie dacă interesele vieţii particulare ale părţilor în cauză o cer, fie în măsura în care tribunalul ar socoti acest lucru ca absolut necesar, când datorită circumstanţelor speciale ale cauzei, publicitatea ar dăuna intereselor justiţiei; cu toate acestea, pronunţarea oricărei hotărâri în materie penală sau civilă va fi publică, afară de cazurile când interesul minorilor

cere să se procedeze altfel sau când procesul se referă la diferende matrimoniale ori la tutela copiilor.

Conform art. 1, art. 6, 13 şi art. 41 a Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale , înaltele părţi contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile şi libertăţile definite în Titlul I al prezentei Convenții. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunţată în mod public, dar accesul în sala de şedinţă poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părţi a acestuia, în interesul moralităţii, al ordinii publice ori al securităţii naţionale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecţia vieţii private a părţilor la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanţă când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiţiei. Orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită. Orice acuzat are, mai ales, dreptul : a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, despre natura şi cauza acuzaţiei aduse împotriva sa; b. să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ; c. să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales de el şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiţiei o cer; d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării şi să obţină citarea şi audierea martorilor apărării în aceleaşi condiţii ca şi martorii acuzării; e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere. Orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta Convenţie au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale. Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenţiei sau a Protocoalelor sale şi dacă dreptul intern al Înaltei Părţi Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecinţelor acestei încălcări, Curtea acordă părţii lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.

Conform art. 1 din Constituţia RM, Republica Moldova este un stat suveran şi independent, unitar şi indivizibil. Forma de guvernământ a statului este republica. Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui, libera dezvoltare a personalităţii umane, dreptatea şi pluralismul politic reprezintă valori supreme şi sînt garantate.

Din sensul art. 4 alin. (1) al Constituţiei Republicii Moldova, dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Potrivit art. 20 al Constituţiei RM: ”Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie”, iar reieșind din prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM: ”Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şiapăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime”.

Totodată însă, instanța reține că respectarea de către organul de urmărire penală sau instanțele de judecată a normelor indicate de către reclamant și anume a prevederilor art. 19, 254, 274, 313, 437- 451 urmează a fi verificată doar în cadrul unui proces penal în condițiile Codului de procedură penală.

Situația descrisă și invocată în cererea de chemare în judecată de către reclamant, nu se încadrează în condițiile apariției dreptului la repararea prejudiciului moral și nu implică răspunderea statului în persoana Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Judecătoriei Chișinău și Curții de Apel Chișinău pentru un eventual prejudiciu moral suportat de către reclamant, deoarece refuzul în pornirea urmăririi penale pentru circumstanțele invocate de către Cucută Ruslan, a fost verificată în cadrul procedurilor de control, fapt ce exclude incontestabil răspunderea patrimonială a statului.

Faptul emiterii unui refuz în primirea şi examinarea plângerii din 15 noiembrie 2019 de către Procuratură, precum şi pronunţarea unei încheieri de către instanţa de judecată cu privire la respingerea plângerii înaintate de petiționarul Cucută Ruslan, privind obligarea Procuraturii Generale să examineze plângerea menționată supra, încheiere menținută fără modificări prin decizia Colegiului Penal al Curţii de Apel Chişinău din 24 septembrie 2020, nu constituie în sine un temei de constatare a încălcării dreptului la examinarea plângerii penale din 15 noiembrie 2019, precum și reparare a prejudiciului moral așa după cum insistă reclamantul.

Totodată, referindu-se la pretenția reclamantului de reparare a prejudiciului moral, instanța reține că potrivit art. 19 alin. (1) - (3) Cod civil: ”(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic)”.

Conform articolului 1998 alin. (1) din Codul civil: ”Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune”

Norma art. 2006 din Codul civil, statuează expres că: ”Prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin . (1). Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale. În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației. Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta”.

În conformitate cu articolul 2007 din Codul civil: ”1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității; c) acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: - constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; - pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului. (2) Statul se exonerează de răspundere în cazul cînd persoana vătămată a contribuit intenționat și benevol la producerea prejudiciului prin autodenunț”.

Realizînd o sinteză a prevederilor legale enunțate supra, instanța de judecată notează că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, acest rol fiind îndeplinit de temeiul răspunderii delictuale, care îl constituie componența delictului civil și anume totalitatea de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Deci, pentru răspunderea delictuală este obligatorie existenta unui delict, care include în sine elementele obligatorii cum sunt: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Lipsa unui element, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor elemente anume.

În mod special, instanța reține că potrivit art. 3 alin. (1), (2) a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.”

Potrivit art. 5 alin. (1) a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare.

Organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei, iar art. 6 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, reglementează că: ”Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; b) scoaterii persoanei de sub

urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii".

Reieșind din argumentele invocate de reclamant și împrejurările de fapt ce rezultă din înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată, instanța conchide că în cauza dedusă judecății, ne se atestă apariția dreptului la repararea prejudiciului, ori reclamantul nu a demonstrat: existența unei sentințe de achitare devenite definitive și irevocabile; scoaterea sa de sub urmărire penală sau a încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; existența unei hotărârii adoptate de către instanța de judecată cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; existența încheierii adoptate de către judecătorul de instrucție în condițiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Acordînd deplină eficiență prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă și art. 3 al Legii nr. 1545, instanța constată că prin probele prezentate, nu și-a găsit confirmare circumstanța de fapt invocată de reclamantul Cucută Ruslan ca temei al unei eventuale răspunderi juridice și anume refuzul în examinarea plângerii, adică este nemulțumit de soluțiile adoptate ca premisă pentru repararea prejudiciului moral cauzat cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

Mai mult ca atât, instanța reține faptul că potrivit art. 5 alin. (1) al Legii nr. 1545, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare, iar organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

Prin urmare, instanța atestă că pârâții Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Judecătoria Chișinău și Curtea de Apel Chișinău sunt pârâți necorespunzători în condițiile în care, potrivit legii, organul care reprezintă statul în cauzele privind repararea prejudiciului material și moral este Ministerul Justiției.

Pe cale de consecință, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată înaintată de Cucută Ruslan împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Judecătoriei Chișinău și Curții de Apel Chișinău privind încasarea de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat – ca fiind neîntemeiată și pasibilă de respins.

Potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.

Prin urmare, drept consecință a respingerii cerinței principale, și cerința reclamantului privind compensarea cheltuielilor judiciare sub formă de cheltuieli de asistență juridică, care poartă un caracter subsidiar – va fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Cucută Ruslan prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii

Generale a Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și a cheltuielilor de asistență juridică.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Hîncești (sediul Central).

Președintele ședinței,
Judecătorul Valentina SURUCEANU